

Od poskvrny k očištění

Texty na tento týden

Daniel 8

Základní verš

„Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.“
(Da 8,14)

Vidění zaznamenané v 8. kapitole knihy Daniel obdržel prorok v roce 548/547 př. Kr. a přináší důležitá upřesnění a vysvětlení soudu, který je popisován v předchozí kapitole. Na rozdíl od vidění z Da 2. a 7. kapitoly, vidění v 8. kapitole vynechává Babylón a začíná Médo-Peršskou říší, protože v té době již Babylón upadal a Peršané se jej jako nová světová mocnost chystali nahradit. Přestože podstata vidění v 7. a 8. kapitole je stejná, dochází v Da 8 ke změně jazyka a symbolů, protože se velmi jasně zaměřuje na jednotlivé charakteristiky nebeské svatyně a na její očištění v souvislosti s nebeským dnem smíření. Zatímco Da 7 hovoří o zasedání nebeského soudu a o tom, že Syn člověka obdrží království, Da 8 ukazuje na očištění (ospravedlnění) nebeské svatyně. Jak naznačuje podobnost mezi těmito dvěma kapitolami, očištění nebeské svatyně popsané v Da 8 je v souladu se scénou soudu v sedmé kapitole.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

BERAN A KOZEL

³Pozvedl jsem oči a spatřil jsem, hle, jeden beran stál před řekou a měl dva rohy. Ty rohy byly veliké, jeden však byl větší než druhý; větší vyrostl jako poslední. ⁴Viděl jsem berana trkat směrem k moři, na sever a na jih. Žádné zvíře před ním neobstálo a nikdo nic nevyprostil z jeho moci. Dělal, co se mu zlíbilo, a vzmoohl se. ⁵Pozoroval jsem, a hle, ze západu přicházel kozel na celou zemi, ale země se nedotýkal. Ten kozel měl mezi očima nápadný roh. ⁶Přišel až k dvourohému beranovi, kterého jsem viděl stát nad řekou. Přiběhl k němu silně rozzuřen. ⁷Viděl jsem, že dostihl berana, rozlíceně do něho vrazil a zlomil mu oba rohy a beran neměl sílu mu odolat. Kozel ho povalil na zem a rozšlapal a nebyl nikdo, kdo by berana vyprostil z jeho moci. (Da 8,3-7)

Osobní studium

Přečti si **osmou kapitulu knihy Daniel**. Jak rozumíš tomuto vidění a v čem vidíš podobnost s Da 2 a 7?

Podobně jako v druhé a sedmé kapitole, i osmá kapitola přináší vidění o vzestupu a pádu království. Da 8 však používá odlišnou symboliku, která přímo souvisí s Boží svatyní. Objevují se zde symboly berana a kozla, které jsou úzce propojeny s obřady dne smíření, který pro starověký Izrael představoval čas soudu. Berani a kozli byli součástí obětní služby ve svatyni, ale jen během dne smíření současně. Jestliže se v Da 8 objevují právě tato dvě zvířata, vyvolávají představu dne smíření, na který se kapitola zaměřuje.

Daniel ve vidění sledoval berana, který trkal svými rohy na tři světové strany – k moři, na sever a na jih. Agresivní pohyb do tří stran naznačuje rozpínání této moci: „Žádné zvíře před ním neobstálo

a nikdo nic nevyprostil z jeho moci. Dělal, co se mu zlíbilo, a vzmoohl se.“ (Da 8,4) Jak vysvětluje anděl, beran se dvěma rohy představuje Médo-Perskou říši (Da 8,20) a světové strany mohou odkazovat na tři říše, které si tato světová mocnost podmanila.

Pak se na scéně zjevuje kozel s velkým rohem, který podle vyjádření samotného biblického textu představuje Řecko pod vedením Alexandra Velikého (Da 8,21). Skutečnost, že kozel přicházel „na celou zemi, ale země se nedotýkal“ (Da 8,5), naznačuje jeho rychlý pohyb. Tato symbolika je v souladu s rychlým postupem Alexandra a jeho vojsk při dobývání nových území. Da 7 představuje Řecko symbolem okřídleného levharta. Proroctví také ukazuje, že když „byl [kozel] na vrcholu moci, zlomil se ten velký roh a místo něho vyrostly čtyři nápadné rohy“ (Da 8,8), které se rozrostly do čtyř světových stran. Toto proroctví se naplnilo po smrti Alexandra, když bylo jeho království rozděleno mezi jeho čtyři generály.

Aplikace

Symbolické obrazy osmé kapitoly popisují dějiny jako dlouhodobý boj, a to především v duchovní oblasti (proto jsou použity obrazy z bohoslužebného systému). Jak tento „duchovní boj“ vnímáš a prožíváš ve svém osobním životě?

RŮST MALÉHO ROHU

⁸Kozel se nadmíru vyvýšil. Ale když zesílil, jeho veliký roh se zlomil a místo něho vyrostly viditelné čtyři, a to na čtyři strany světa. ⁹Pak z jedné z nich vyrazil jakýsi nepatrný roh, ale neobyčejně vzrostl k jihu i k východu i k Ozdobě. ¹⁰Vzrostl až k vojsku nebes a shodil na zem některé z toho vojska i některé z hvězd a pošlapal je. ¹¹Ba až k veliteli toho vojska se vyvýšil a od něho odebral soustavnou bohoslužbu a povrženo bylo sídlo jeho svatyně, ¹²kdežto nad tou soustavnou bohoslužbou bylo věrolomně dáno vojsko, a byť pravdu povrhlo na zem, úspěšně se prosadilo. (Da 8,8–12; ČSP)

Osobní studium

Pozorně uvažuj o úvodních verších. Kterým směrem se pohybuje malý roh? Proč je to důležité pro pochopení významu proctví?

Po popsání čtyř rohů, které se rozrostly do všech směrů, pokračuje biblický text konstatováním, že z jednoho z nich povstal malý roh. Otázkou je, zda tento roh povstává z jednoho ze čtyř rohů představujících čtyři Alexandrovské generály (ČEP) nebo z jedné ze čtyř světových stran (ČSP). Gramatická struktura textu v původním jazyce naznačuje, že tento roh vyrůstá z jednoho ze čtyř nebeských větrů, tedy z jedné ze čtyř světových stran. A protože nová mocnost povstává po Řecku, představuje tento roh Řím – nejprve pohanský a později papežský. „Malý roh představuje Řím v obou jeho fázích – pohanské i papežské. Daniel viděl nejprve Řím pohanský, kdy reprezentován císaři bojoval proti židovskému národu a ranému křesťanství, a pak v jeho papežské fázi, která pokračuje až do našich dnů a dále do budoucna.“ (4BC 841)

Podle biblického textu se malý roh pohyboval nejprve horizontálně a „neobyčejně

vzrostl k jihu i k východu i k Ozdobě“, tedy k Palestině (Da 8,9; ČSP). Tyto tři směry odpovídají třem největším oblastem, které se dostaly pod nadvládu Říma.

Když se malý roh stává hlavní postavou vidění, detailní pozornost se soustřeďuje na jeho vertikální rozmach. V této souvislosti je třeba poznamenat, že malý roh z Da 8 má velmi podobné charakteristiky jako malý roh z Da 7: (1) Oba rohy jsou ze začátku malé (Da 7,8 a Da 8,8). (2) Oba rohy rostou a stanou se velkými a mohutnými (Da 7,20 a Da 8,9). (3) Oba rohy se chovají zle a pronásledují (Da 7,21.25 a Da 8,10.24). (4) Oba malé rohy se rouhají a vyvyšují sama sebe (Da 7,8.20.25 a Da 8,10.11.25). (5) Oba útočí na Boží lid (Da 7,25 a Da 8,24). (6) Oba dělají něco, co je vymezeno prorockým časem (Da 7,25 a Da 8,13.14). (7) Oba malé rohy rostou až do doby konce (Da 7,25.26 a Da 8,17.19). (8) Oba malé rohy jsou zničeny nadpřirozeným zásahem (Da 7,11.26 a Da 8,25). Protože malý roh z Da 7 představuje papežství, i růst malého rohu směrem vzhůru v Da 8 musí představovat tu samou mocnost. A proto stejně jako v druhé a sedmé kapitole, je i v osmé kapitole závěrečná mocnost Řím v obou jeho fázích – pohanské i papežské.

Aplikace

V čem podle tebe spočívá největší nebezpečí aktivit malého rohu? Jaký dopad mohou mít na osobní duchovní život člověka?

ÚTOK NA SVATYNI

¹⁰Vzmohl se tak, že sahal až k nebeskému zástupu, srazil na zem část toho zástupu, totiž hvězd, a rozšlapal je. ¹¹Vypjal se až k veliteli toho zástupu, zrušil každodenní oběť a rozvrátil příbytek jeho svatyně. ¹²Zástup byl sveden ke vzpouře proti každodenní oběti. Pravdu srazil na zem a dařilo se mu, co činil. (Da 8,10–12)

Osobní studium

Jak je v úvodních verších popsáno chování malého rohu? Co bylo podle tebe jeho motivací a jak se mu v jeho snaze dařilo?

Ve verši Da 8,10 vidíme, že malý roh na duchovní úrovni napodobuje úsilí stavitelů věže v Babylóně (Gn 11,4). Slova „zástupy“ a „hvězdy“ jsou ve Starém zákoně často použita k označení Božího lidu. Izraelité jsou označeni také jako Hospodinovy zástupy (Ex 12,41). Daniel připodobňuje věrný Boží lid ke hvězdám (Da 12,3). Činnost malému rohu není tedy namířena proti andělům a nepadlým bytostem, ale jde o pronásledování Božího lidu, který má v nebesích svou vlast („máme občanství v nebesích“; Ep 3,20). Toto proroctví naplňuje papežský Řím, který po staletí pronásledoval věrný Boží lid.

Verš 11 hovoří o „veliteli“, který se na jiných místech knihy Daniel nazývá také „pomazaný vévoda“ (Da 9,25); „ochránce Míkael“ (Da 10,21; 12,1). Taková označení se nemohou vztahovat na nikoho jiného než na Krista. Ježíš Kristus je knížetem výše zmíněných „zástupů“ a naším Veleknězem v nebesích. Náboženský systém, který představuje

papežství, se pokouší zatemnit a nahradit kněžskou roli Ježíše Krista.

V Da 8,11 se také mluví o „každodenní“ (ČEP) nebo jinak přeloženo „soustavné“ (ČSP) oběti, která připomíná to, co se odehrávalo v pozemské svatyni, včetně různých součástí služby ve svatyni, mezi které patřily i oběti a služba smíření. Prostřednictvím těchto úkonů hříšníci získávali ujištění o odpuštění a problém hříchu se dále řešil ve svatyni. Pozemský obětní systém odkazoval na Kristovu službu smíření v nebeské svatyni. Jak předpovídá proroctví, papežství nahradilo (nebo se alespoň pokoušelo nahradit) Kristovu službu smíření službou kněží. Prostřednictvím této falešné bohoslužby malý roh odstranil Kristovu službu smíření a symbolicky „rozvrátil“ Kristovu svatyni.

„Pravdu srazil na zem a dařilo se mu, co činil.“ (Da 8,12) Ježíš o sobě mluví jako o „pravdě“ (J 14,6) a poukazuje na slovo Boží jako na „pravdu“ (J 17,17). V protikladu k tomu papežství zakazovalo překládání a rozšiřování Bible mezi prosté lidi, mělo monopol na výklad Písma a tradici postavilo na jednu úroveň s Božím slovem. Ve skutečnosti však používá tradici jako svrchované pravidlo víry a pokládá ji prakticky za důležitější než Písmo.

Aplikace

Proč je poznání biblické pravdy tak důležité? Jak souvisejí správné „informace“ s osobním duchovním životem? V čem spočívá hlavní rozdíl mezi pravdou Písma a lidskou tradicí?

OČIŠTĚNÍ SVATYNĚ

Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.“
(Da 8,14; ČEP)

A řekl mi: „Až do večera i jitra dvoutisícího třístého, a napravena bude svatyně.“ (Da 8,14; ČSP)

Osobní studium

Pokus se vlastními slovy vyjádřit, o čem se v úvodním verši mluví. Jak tomuto textu rozumíš?

Po ničujícím útoku malého rohu zaznívá zpráva, že svatyně bude očištěna, napravena, dojde spravedlnosti. Abychom správně pochopili toto poselství, musíme si uvědomit, že tato událost, zmíněná ve verši Da 8,14, odpovídá scéně soudu popsané v textu Da 7,9–14. A jelikož tento soud se odehrává v nebesích, i svatyně se musí nacházet v nebesích. A zatímco Da 7 popisuje Boží zásah a vztah k lidským záležitostem z právního pohledu, Da 8 popisuje stejné události z pohledu svatyně.

Pozemská svatyně byla vytvořena podle vzoru nebeské svatyně a měla zobrazovat základní principy plánu spasení. Každý den hříšníci přinášeli své oběti do svatyně a přijímali odpuštění vyznaných hříchů. Jejich hříchy byly v určitém smyslu přeneseny do svatyně. Důsledkem toho bylo, že svatyně byla znečištěná, „infikovaná“ hříchem. Pro-

to byl nutný pravidelný proces očišťování, kterým se měla svatyně zbavit přenesených hříchů. Tento úkon se nazýval den smíření a odehrával se jednou za rok (Lv 16).

Proč by měla být „očištěna“ nebo „napravena“ nebeská svatyně? Analogicky můžeme říci, že vyznané hříchy těch, co přijali Ježíše, byly „přeneseny“ do nebeské svatyně, podobně jako byly hříchy kajících hříšníků přeneseny do pozemské svatyně. Během dne smíření bylo zabito mnoho zvířat, která symbolizovala budoucí Ježíšovu smrt. To byl způsob, jak mohl hříšník obstát v den smíření.

A podobně, jak se tento proces odehrával během pozemského dne smíření, kdy byla očištěna svatyně, se měl uskutečnit v nebeské svatyni mnohem důležitější proces, protože jedině Kristova krev nás může očistit v den soudu. Očištění svatyně popsané ve verši Da 8,14 je nebeskou obdobou pozemské služby ve svatyni, jejímž základním poselstvím je: jako hříšníci potřebujeme krev Mesiáše, aby nám mohly být odpuštěny hříchy a mohli jsme obstát v den soudu.

Aplikace

Přečti si text Žd 9,23–28. Jak tyto verše popisují spasení, které máme v Ježíši prostřednictvím jeho oběti za nás?

PROROCKÝ ČASOVÝ PLÁN

¹³Slyšel jsem, jak jeden svatý mluví. Jiný svatý se toho mluvícího otázel: „Jak dlouho bude platit vidění o každodenní oběti a o vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po svatyni i zástupu?“

¹⁴Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.“ (Da 8,13.14)

Osobní studium

Uvažuj o verši Da 8,13. Jaká otázka zde zaznívá? Jak nám pomáhá pochopit odpověď, která se nachází v následujícím verši?

Jaké časové období představuje zmíněných dva tisíce tři sta večerů a jiter? Musíme si všimnout, že když Daniel viděl berana a kozla, po kterých následoval popis hrozných činů malého rohu, zaznívá ve vidění otázka zaznamenaná ve 13. verši. Tato otázka se soustředí především na to, jak dlouho bude trvat období popsané ve vidění a co se stane na konci prorockého období. Zmíněné období nemůže být omezeno pouze na časový úsek, během kterého řádí malý roh. Výraz **vidění** se v tomto kontextu týká všeho – od zjevení berana až po činnost malého rohu. Musí tedy jít o dlouhé období, které popisuje skutečný historický časový úsek.

Na otázku „Jak dlouho bude platit vidění...?“ (Beran [Médo-Persie], kozel [Řecko] a malý roh [Řím – pohanský i papežský]),

další nebeská bytost odpovídá: „Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.“ (Da 8,14) Jak jsme již uvedli, toto období je tak dlouhé, protože začíná za vlády Médo-Perské říše, pokračuje během nadvlády Řecka a pohanského a papežského Říma, což představuje tisíce let. Podle výkladové metody, kterou jsme v první lekci označili jako historicismus, je třeba toto prorocké období počítat podle principu den za rok. To znamená, že 2 300 večerů a jiter představuje časové období 2 300 let. Pokud bychom toto období vykládali doslovně, představovalo by to jen něco více než šest let, což je mimořádně krátký čas na to, aby se uskutečnily všechny události popsané ve vidění. Je tedy třeba použít princip den za rok.

V osmé kapitole však nenacházíme dostatek informací, které by nám ukázaly, kdy vedené časové období začíná. Tyto důležité údaje přináší devátá kapitola knihy Daniel (lekce na příští týden).

Aplikace

Prorocké období 2 300 let, o kterém se hovoří v tomto vidění, představuje nejdelší prorocký čas uvedený v Písmu. Jen si to představ – 2 300 let! Je to velmi dlouhý čas, zvláště když to porovnáme se současnou průměrnou délkou života člověka. Jak ti tento kontrast pomáhá pochopit, co znamená mít trpělivost při našem očekávání závěrečných událostí?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Následující tabulka shrnuje to, co jsme dosud studovali v souvislosti s posloupností království popsaných v 2., 7. a 8. kapitole. Co se z uvedeného dá zjistit o očištění svatyně?

Daniel 2	Daniel 7	Daniel 8
Babylón	Babylón	-----
Médo-Persie	Médo-Persie	Médo-Persie
Řecko	Řecko	Řecko
pohanský Řím	pohanský Řím	pohanský Řím
papežský Řím	papežský Řím	papežský Řím
-----	soud v nebesích	očištění svatyně
druhý příchod	druhý příchod	druhý příchod
kámen utržený bez zásahu rukou	svatí dostávají království	zničení bez zásahu rukou

Jak můžeme vidět, mezi těmito třemi kapitolami existují jasné paralely. V souladu jsou nejen jednotlivá království. Paralelu můžeme vidět i mezi scénou soudu v Da 7 (která se objevuje po období 1 260 let existence pohanského Říma [538–1798]) a očištěním svatyně, které se v Da 8 také objevuje až po vládě Říma. Jinými slovy, nebeský soud v Da 7 (soud, který vede ke konci světa) je toutéž událostí jako očištění svatyně v Da 8. V těchto dvou kapitolách se tedy nacházejí dvě různá zobrazení téže události. V obou případech se daná událost odehrává po období 1 260 let pronásledování, kterého se dopustil malý roh.

Otázky k rozhovoru

1. Jak vám uvedená tabulka pomáhá porozumět, že očištění svatyně, které je toutéž událostí jako soud z Da 7, se musí odehrát po období 1 260 let, ale před ustanovením Božího království?
2. Proroctví z Da 8 hovoří o dějinách jako o období násilí a zla. Dvě zvířata symbolizující dvě světové říše bojující proti sobě (Da 8,8–12). Malý roh, který jako mocnost povstává po těchto dvou zvířatech, je mocností násilí a pronásledování (Da 8,23–25). Písmo se tedy nijak nesnaží zlehčovat realitu utrpení na tomto světě. Jak vám to může pomoci důvěřovat Bohu a jeho dobrotě, přestože kolem nás můžeme vidět působení zla?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: